

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

KAP-4100-001-09/2014

Nr ewid. 78/2014/P14/001/KAP

Informacja o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r. w części 58 Główny Urząd Statystyczny

Warszawa maj 2014 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2013 r.
w części 58 Główny Urząd Statystyczny**

Dyrektor Departamentu
Administracji Publicznej

B Skwarka
Bogdan Skwarka

Akceptuję:

Wojciech Kutyla

Wojciech Kutyla
Wiceprezes

Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Krzysztof Kwiatkowski
Prezes

Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 14. maja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 022-444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Ocena kontrolowanej działalności	4
1. Ocena ogólna	4
2. Sprawozdawczość	4
3. Uwagi i wnioski	5
II. Wyniki kontroli	6
III. Informacje dodatkowe.....	14
Załączniki.....	15

I. Ocena kontrolowanej działalności

Dysponentem części budżetowej 58 GUS jest Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, który jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach statystyki, wykonującym swoje zadania przy pomocy służb statystyki publicznej.

W 2013 r. w części 58 funkcjonowało 20 dysponentów trzeciego stopnia podległych dysponentowi głównemu, tj.: 16 urzędów statystycznych (*US*), Główny Urząd Statystyczny – *Centrala GUS*, Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie, Centrum Informatyki Statystycznej w Warszawie oraz Centralna Biblioteka Statystyczna im. Stefana Szulca w Warszawie.

W okresie objętym kontrolą *GUS* pełnił funkcję beneficjenta w odniesieniu do dwóch projektów: System Informacyjny Statystyki Publicznej (dalej *SISP*) w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (dalej *PO IG*) i Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2007–2013 oraz programowania i monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹.

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² wykonanie budżetu państwa w 2013 r. w części 58 Główny Urząd Statystyczny (dalej *GUS*).

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności rzetelne zaplanowanie wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich oraz zrealizowanie zdecydowanej większości z nich z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, a także rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych. Dysponent części 58, w ramach sprawowania nadzoru i kontroli, o których mowa w art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dalej *ufp*), sporządzał kwartalne informacje dotyczące wykonania dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i kosztów instytucji gospodarki budżetowej. Sporządzane były miesięczne sprawozdania z realizacji dochodów i wydatków, które wykorzystywano do oceny prawidłowości wydatkowania środków przez jednostki służb statystyki publicznej. Sprawowany nadzór nie był jednak w pełni skuteczny o czym świadczą przedstawione poniżej nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- wydatkowania kwoty 79,6 tys. zł za niezrealizowane zadania szkoleniowe, co było niezgodne z umową i stanowiło naruszenie zasad gospodarowania środkami publicznymi wyrażonych w art. 44 ust. 3 pkt 1a, b *ufp*,
- nierzetelnego dokumentowania zamówień publicznych,

i zgodnie z przyjętymi w NIK kryteriami dokonywania oceny, nie spowodowały obniżenia oceny ogólnej.

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe⁴ oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych⁵, a także zgodność kwot wydatków ujętych w sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym⁶ z ewidencją księgową.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna; pozytywna, mimo stwierdzonych nieprawidłowości; negatywna. Kryteria oceny zostały zamieszczone na stronie <http://www.nik.gov.pl/kontrolę/standardy-kontroli-nik/>

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

⁴ Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE.

⁵ Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych.

⁶ Rb-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym.

3. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w wystąpieniu skierowanym do Prezesa GUS po kontroli wykonania budżetu państwa w części 58 wnioskuje o:

1. Zapewnienie wydatkowania środków finansowych po faktycznym zrealizowaniu zadania, zgodnie z warunkami płatności określonymi w umowie.
2. Rzetelne dokumentowanie postępowań o zamówienie publiczne.

II. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r., kontrola dochodów budżetowych w części 58 Główny Urząd Statystyczny została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych⁷.

W ustawie budżetowej na rok 2013⁸ dochody budżetu państwa w części 58 zostały zaplanowane w kwocie 4 257,0 tys. zł. Zrealizowano dochody w kwocie 3 990,9 tys. zł, tj. 93,7% kwoty planowanej (stanowiły one 34,6% wykonania dochodów w 2012 r.).

Głównymi źródłami dochodów były: wpływ z usług (§0830) 2 844,1 tys. zł, dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych (§0750) 336,1 tys. zł, wpływy z różnych dochodów (§0971) 273,4 tys. zł i wpływy ze sprzedaży wyrobów (§0840) 247,4 tys. zł.

Niższa realizacja planu dochodów *GUS* wynikała głównie ze spadku sprzedaży publikacji statystycznych w związku z faktem, iż większość publikacji dostępnych jest bezpłatnie w Internecie oraz z wypowiedzenia w trakcie roku umów przez najemców, a także wycofania się niektórych podmiotów z realizacji wcześniej zaplanowanych zamówień na dane statystyczne.

Dochody *Centrali GUS* wyniosły 1 459,9 tys. zł, tj. 108,8% kwoty planowanej (1 342,0 tys. zł).

Zestawienie dochodów budżetowych w 2013 r. według klasyfikacji budżetowej, zawarte zostało w załączniku nr 1 do informacji.

Na koniec 2013 r. w części 58 wystąpiły należności budżetowe w kwocie 168,1 tys. zł, w tym zaległości stanowiły kwotę 142,5 tys. zł. W porównaniu do 2012 r. należności ogółem były niższe o 84,9 tys. zł, a zaległości niższe o 41,3 tys. zł. Zaległości dotyczyły m. in. zasądzonych kwot należnych *GUS* wraz z odsetkami.

W 2013 roku, stosownie do obowiązujących przepisów prawa, umorzono należności w wysokości 467,82 zł (trzy jednostki), z tytułu: odsetek od zaległości dotyczących zwrotu poniesionych przez *GUS* kosztów opłacenia za rachmistrza spisowego składek na ubezpieczenia społeczne; umowy zlecenia zawartej z rachmistrem w 2011 r. oraz niedopłaty do faktury za sprzedaż publikacji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami rozłożono na raty należności w wysokości 3,2 tys. zł (trzy jednostki), z tytułu: zwrotu poniesionych przez *GUS* kosztów opłacenia za dwóch rachmistrzów spisowych składek na ubezpieczenia społeczne, złożenia korekt deklaracji rozliczeniowych do ZUS oraz składek na ubezpieczenia społeczne od umowy zlecenia wraz z odsetkami.

W *Centrali GUS* należności budżetowe na koniec 2013 r. wyniosły 8,3 tys. zł. W porównaniu do 2012 r. należności ogółem były niższe o 76,3 tys. zł. Wykazane należności dotyczyły kwot za odpłatne usługi z terminem płatności w styczniu 2014 r. Na koniec 2013 r. w *Centrali GUS* nie wystąpiły zaległości budżetowe.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia z punktu widzenia kryteriów legalności, celowości oraz rzetelności i gospodarności wydatkowanie środków budżetowych w części 58 budżetu państwa. Powyższa ocena wynika z ustaleń kontroli dotyczących wydatków *GUS*.

Wydatkowanie kwoty 79,6 tys. zł za szkolenia w formie kredytów szkoleniowych i stanowiących przyrzeczenie wykonania szkoleń w 2014 r., niezgodnie z zawartą umową, które stanowiło naruszenie zasad gospodarowania środkami publicznymi wyrażonych w art. 44 ust. 3 pkt 1a, b *ufp*, nie miało wpływu na ocenę ogólną z uwagi na niewielką skalę tego wydatku.

⁷ Planowanie i realizacja dochodów budżetowych szczegółowo sprawdzane były w częściach, w których na 2013 r. zostały zaplanowane dochody w kwocie wyższej niż 200 mln zł.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 169 ze zm., ustawa została zmieniona ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013 (Dz. U. z 2013 r., poz. 1212).

W ustawie budżetowej na rok 2013 wydatki budżetu państwa w części 58 zostały zaplanowane w kwocie 381 170,0 tys. zł. Zostały one zaplanowane w układzie klasyfikacji budżetowej z uwzględnieniem założeń przyjętych do planowania budżetu państwa przez Radę Ministrów i Ministra Finansów. Uwzględniono także ustawowe ograniczenia wydatków.

Przy planowaniu wzięto pod uwagę następujące czynniki mające wpływ na rzetelność wykazanych w ww. projekcie kwot wydatków:

- 1) analizy ekonomiczne uwzględniające i weryfikujące sporządzone przez podległych dysponentów projekty ich planów finansowych,
- 2) zadania planowane do realizacji w ramach programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej (dalej UE),
- 3) zadania planowane do realizacji w ramach strategicznych dokumentów planistycznych, których cele określono w *Planie działalności*⁹ m.in. na podstawie *Kierunków rozwoju polskiej statystyki publicznej do 2017 roku* i *Strategii Sprawne Państwo*,
- 4) zadania inwestycyjne zaplanowane do realizacji w 2013 r. m.in. rozbudowa budynku US w Poznaniu, wymiana Systemu Sygnalizacji Pożaru w *Centrali GUS*, modernizacja oświetlenia ewakuacyjnego w ciągach komunikacyjnych w gmachu *GUS* oraz modernizacja infrastruktury informatycznej służb statystyki.

W trakcie roku plan wydatków został zwiększony o 7 794,1 tys. zł do kwoty 388 964,1 tys. zł.

Zmiany kwoty wydatków wynikały ze zwiększenia o kwotę 16 194,1 tys. zł z rezerw celowych budżetu państwa (32 decyzje Ministra Finansów) m. in. na sfinansowanie: kosztów umowy na *SISP* oraz badań statystycznych finansowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z UE oraz ze zmniejszenia o kwotę 8 400,0 tys. zł w wyniku decyzji Ministra Finansów poprzez przeniesienie środków z części 58 do części 34.

Z przyznanej z rezerw celowych kwoty wykorzystano 15 219,4 tys. zł, tj. 94,0%. Niepełne wykorzystanie dotyczyło środków przeznaczonych w szczególności na przygotowanie wymiany mikrodanych dotyczących wewnątrzunijnego handlu między państwami członkowskimi i na projekt Essnet dotyczący metodologii nowoczesnej produkcji statystyki przedsiębiorstw – część II.

Prezes *GUS*, realizując uprawnienia dysponenta części budżetowej, dokonał w 2013 r. zmian planu wydatków w części 58, polegających na przeniesieniu kwot pomiędzy rozdziałami i paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach jednego działu (36 decyzji na łączną kwotę 21 982,7 tys. zł, w tym 10 decyzji dotyczących wydatków majątkowych). Zmiany zostały dokonane zgodnie z przepisami. Szczegółowe badanie celowości dokonanych zmian, przeprowadzone na próbie ostatnich 10 zmian dokonanych przez dysponenta głównego wykazało, że zbadane zmiany były celowe.

Z przyznanej z rezerw celowych dla *Centrali GUS* kwoty 7 726,5 tys. zł wykorzystano 7 064,6 tys. zł, tj. 91,4%. W ramach wydatkowania środków z rezerw zbadano 3 640,6 tys. zł (tj. 47,1% przyznanych środków) i ustalono, że wykorzystano je zgodnie z przepisami *ufp* na cele na jakie rezerwy zostały utworzone.

Plan finansowy wydatków *Centrali GUS* określony w kwocie 81 649,8 tys. zł został w 2013 r. zmniejszony o kwotę 5 329,4 tys. zł do kwoty 76 320,4 tys. zł, tj. o 6,5%. Zmian w planie dokonano 30 decyzjami Ministra Finansów i 33 decyzjami Prezesa *GUS*. Ustalono, że Dyrektor Generalny *GUS* w ramach upoważnienia udzielonego przez dysponenta części budżetowej dokonał 13 zmian na łączną kwotę 940,4 tys. zł, pomiędzy paragrafami w ramach jednego rozdziału. Zmiany zostały dokonane zgodnie z przepisami. Szczegółowe badanie celowości dokonanych zmian, przeprowadzone na próbie 28 decyzji¹⁰ (na łączną kwotę 565,0 tys. zł) wykazało, że zbadane zmiany były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb jednostki.

Wydatki budżetu państwa w 2013 r. w części 58 zostały zrealizowane w kwocie 387 276,6 tys. zł, co stanowiło 101,6% planu wg ustawy budżetowej oraz 99,6% planu po zmianach. W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2012 r., wydatki te stanowiły 98,0%.

Wydatki *Centrali GUS* wyniosły 75 224,3 tys. zł, co stanowiło 92,1 % planu wg ustawy budżetowej oraz 98,6 % planu po zmianach.

⁹ Załącznik do pisma Prezesa *GUS* do Zastępcy Szefa KPRM z dnia 10 stycznia 2013 roku znak GP-07 0650-2/2013.

¹⁰ Pozycje o największej wartości oraz zmiany w paragrafach płacowych i majątkowych przekraczające kwotę 100 tys. zł.

Najwyższe wydatki wystąpiły w dziale 750-Administracja publiczna – 199 846,2 tys. zł (51,6% wydatków ogółem w części), co stanowiło 102,1% planu wg ustawy budżetowej oraz 99,3% planu po zmianach.

W ramach ww. działu największych wydatków dokonano w:

- rozdziale 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej – 112 204,0 tys. zł (56,2% wydatków w dziale), co stanowiło 104,2% planu wg ustawy budżetowej oraz 99,9% planu po zmianach,
- rozdziale 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej – 72 785,4 tys. zł (36,4% wydatków w dziale), co stanowiło 92,3% planu wg ustawy budżetowej oraz 99,3% planu po zmianach.

W dziale 720 – Informatyka wydatkowano kwotę 178 972,5 tys. zł (46,2% wydatków ogółem w części), co stanowiło 101,0% planu wg ustawy budżetowej oraz 99,8% planu po zmianach. W ramach działu największych wydatków dokonano w rozdziale 72002 – Inne jednostki usług informatycznych – 156 981,0 tys. zł (87,7% wydatków w dziale), co stanowiło 100,7% planu wg ustawy budżetowej oraz 99,9% planu po zmianach.

Zestawienie wydatków budżetowych w 2013 r., według klasyfikacji budżetowej, zawarte zostało w załączniku nr 2 do informacji.

Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa jednostek podległych dysponentowi części (w tym w sprawozdaniu Rb-28 dotyczącym *Centrali GUS*), w jednostkach tych nie zostały przekroczone planowane wydatki, w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne.

W układzie rodzajowym (grup paragrafów wydatków) największy udział miały **wydatki bieżące**, które wyniosły 368 550,9 tys. zł (95,2% wydatków w części), tj. 99,7% planu po zmianach i były niższe od wykonania w 2012 r. o 13 898,0 tys. zł, tj. o 3,6%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wynagrodzenia i pochodne – 320 410,1 tys. zł (99,9% planu po zmianach) oraz zakupy towarów i usług – 16 850,7 tys. zł (98,6% planu po zmianach). Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi), wg sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, były wyższe w porównaniu do 2012 r. o 2 747,6 tys. zł, tj. o 0,9%.

Wydatki majątkowe (bez wydatków na realizację programów z udziałem środków *UE*) zrealizowano w kwocie 4 565,1 tys. zł (1,2% wydatków w części), tj. 99,5% planu po zmianach. Były one niższe od wykonania w 2012 r. o 710,7 tys. zł, tj. o 13,5%. Na zakupy inwestycyjne wydatkowano 239,3 tys. zł (97,4% planu po zmianach), a na inwestycje – 4 325,8 tys. zł (99,6% planu po zmianach).

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 2 522,1 tys. zł (0,7% wydatków w części), co stanowiło 99,4% planu po zmianach. W porównaniu do 2012 r. wydatki te były niższe o 2 546,6 tys. zł, tj. o 50,3%. Najwyższe wydatki (1 933,0 tys. zł, tj. 76,7% wydatków w tej grupie) poniesiono na wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń.

Wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 *ufp* zrealizowano w kwocie 11 638,5 tys. zł (3,0% wydatków w części), co stanowiło 96,8% planu po zmianach. W ramach tej grupy największe wydatki poniesiono na: zakupy inwestycyjne – 2 608,2 tys. zł (96,3% planu po zmianach); wynagrodzenia bezosobowe – 4 108,0 tys. zł (99,6% planu po zmianach); wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 2 263,6 tys. zł (96,0% planu po zmianach); zakupy towarów i usług – 2 105,7 tys. zł (95,8% planu po zmianach).

Przeciętne zatrudnienie w 2013 r. w części 58, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wyniosło 6 112 osób i było niższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2012 r. o 56 osób¹¹.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w części 58 w 2013 r. wynosiło 3 718,0 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2012 r. było wyższe o 57,4 zł, tj. o 1,6%.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2013 r. zawarte zostały w załączniku nr 3 do informacji.

Zobowiązania w części 58 na koniec 2013 r. wyniosły 24 533,4 tys. zł i były niższe niż kwota zobowiązań na koniec 2012 r. o 1 204,9 tys. zł, tj. o 4,7%. Główną pozycję (19 069,6 tys. zł), stanowiły zobowiązania z tytułu

¹¹ Według Rb-70 kwartalnego sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

dotkowego wynagrodzenia rocznego z pochodnymi (4 898,6 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na koniec 2013 r. nie wystąpiły.

Szczegółowym badaniem w zakresie wydatków ponoszonych z budżetu państwa objęto prawidłowość realizacji wydatków bieżących i majątkowych w kwocie 6 535,6 tys. zł (tj. 1,7% wydatków w części 58) na podstawie próby wydatków poniesionych w 2013 r. w *Centrali GUS*. Badaniem pod względem kwalifikowalności objęto w ramach ww. próby kwotę 3 485,6 tys. zł poniesionych wydatków z budżetu państwa na współfinansowanie projektu *SISP*. Badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (dalej *pzp*)¹², w odniesieniu do pięciu postępowań o zamówienie publiczne o łącznej wartości 17 879,6 tys. zł brutto. Stwierdzono, że za wyjątkiem dwóch opisanych poniżej przypadków, wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Płatności dokonywano zgodnie z prawidłowo zawartymi umowami i ewidencjonowano je zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W wyniku badania stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ustalono, że *GUS* opłacił, w ramach faktury nr 98/2013 z tytułu umowy nr 59/SISP/PN/2012, kwotę 227,9 tys. zł za szkolenia, przy czym tylko część tej kwoty (148,2 tys. zł) dotyczyła szkoleń faktycznie zrealizowanych i potwierdzonych dokumentami odebrania prawidłowo wykonanej usługi. Pozostałą kwotę 79,6 tys. zł zapłacono za tzw. kredyty szkoleniowe, stanowiące przyrzeczenie wykonania szkoleń w 2014 r., co było niezgodne z warunkami umowy, a także stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 1a, b *ufp*. W tym przypadku, jako odbiór zrealizowanej usługi, potwierdzono fakt otrzymania kredytów szkoleniowych w postaci voucherów. Przedmiotem umowy, w ramach drugiego jej etapu, było m.in. przeprowadzenie szkoleń w terminie do 15 listopada 2013 r. (§ 3 ust. 2 umowy). Jako formę wykonania umowy w tym zakresie wskazano przeprowadzenie szkoleń lub dostawę kredytów szkoleniowych (zał. Nr 7 do SIWZ będący integralną częścią umów). Natomiast w § 4 ust. 1 lit. b umowy przewidziano wypłatę wykonawcy w terminie do 15 listopada 2013 r. wynagrodzenia w kwocie 233,7 tys. zł za realizację kompletu szkoleń. W ocenie NIK, zapis w umowie określającej warunki wypłaty wynagrodzenia, jednoznacznie przesądza, że może być ona dokonana wyłącznie w przypadku faktycznego wykonania usług szkoleniowych. NIK zauważyła, że tylko tak sformułowany i rozumiany warunek realizacji płatności właściwie zabezpiecza interes Skarbu Państwa, gdyż eliminuje ryzyko zapłaty pomimo niewykonania usługi lub jej wykonania niezgodnie z wymaganiami zamawiającego.
2. W ramach badania prawidłowości udzielania zamówień publicznych stwierdzono, że w następujących dokumentach dotyczących postępowań o zamówienie publiczne podano nierzetelne (niezgodne ze stanem faktycznym) dane:
 - w *Protokole postępowania w trybie przetargu nieograniczonego* (pkt 3 A 1) nr 64/SISP/PN/2013 wśród osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia wymieniono Dyrektora Generalnego *GUS*, a ponadto stwierdzono, że złożył oświadczenie określone w art. 17 ust. 2 ustawy *pzp*, na druku ZP – 1 zgodnie z załącznikiem nr 10 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹³ mimo, że ww. nie wykonywał czynności w postępowaniu i nie składał oświadczenia,
 - w *Protokole postępowania* nr 64/SISP/PN/2013 podano, że datą opublikowania ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym *UE* był 10 lutego 2013 r., jak również, że w siedzibie *GUS* i na stronie internetowej www.stat.gov.pl/bip, ogłoszenie o zamówieniu było zamieszczone od 10 lutego 2013 r., mimo że rzeczywistym terminem opublikowania ww. ogłoszeń był 10 września 2013 r.,
 - w *Rejestrze zamówień publicznych GUS udzielonych w 2013 r.* (dalej *Rejestr*), jako rodzaj zamówienia w postępowaniu nr 14/SISP/PN/2013 wskazano *Usługę*, natomiast powinna to być *Dostawa, Kupno* (jak prawidłowo podano w ogłoszeniu o tym zamówieniu),
 - w tabeli przekazanej kontrolerom jako element *Rejestru* podano, że udzielono trzech zamówień *instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji*, w przypadku spełnienia warunków, o których mowa w art. 4 pkt 13 ustawy *pzp* na kwotę

¹² Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

¹³ Dz. U. z 2010 r., Nr 223, poz. 1458.

202,8 tys. zł, natomiast w *Rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach w roku 2013* (dalej *Roczne sprawozdanie*) prawidłowo wskazano, że udzielono pięciu zamówień na kwotę 702,4 tys. zł,

- w *Rejestrze* podano, że łączna wartość zamówień, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 wynosiła 1 180,8 tys. zł, natomiast faktycznie powinna być to kwota 3 047,6 tys. zł (jak podano w *Rocznym sprawozdaniu*),
- w *Rejestrze* podano, że łączna wartość dostaw, usług lub robót budowlanych od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego obejmowała kwotę 176,6 tys. zł, natomiast faktycznie powinna być to kwota 291,4 tys. zł (jak podano w *Rocznym sprawozdaniu*).

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 17 września 2012 r. nr KBF-4101-02-09/2012; P/12/035 skierowanym do Prezesa *GUS* dotyczącym gospodarowania majątkiem trwałym przez państwowe jednostki budżetowe, NIK sformułowała wniosek pokontrolny: kontynuowanie działań zmierzających do uregulowania stanu prawnego nieruchomości położonej w Jachrance i użytkowanej przez instytucję gospodarki budżetowej – Centrum Badań i Edukacji Statystycznej *GUS*. W toku obecnej kontroli ustalono, że ww. wniosek jest w trakcie realizacji. *GUS* pozostaje w stałym kontakcie ze Starostą Legionowskim, który jako organ właściwy w sprawie prowadzi działania w celu doprowadzenia do zgodności zapisów w ewidencji gruntów i księgach wieczystych. Zlecił on m.in. wykonanie dodatkowej mapy geodezyjnej niezbędnej do ujawnienia jednej działki w KW, a stan prawny drugiej działki z uwagi na braki w dokumentacji jest wyjaśniany w Archiwum Państwowym.

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 19 kwietnia 2013 r. nr KAP-4100-08-01/2013; P/13/008 skierowanym do Prezesa *GUS*, po kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r., NIK sformułowała m.in. wniosek dotyczący rzetelnego dokumentowania rozliczenia umów zlecenia i umów o dzieło zawieranych z pracownikami *GUS*. Wniosek sformułowano w związku z nieprawidłowością polegającą na ujęciu w umowie zbiorowej zakresu zadań, które pokrywały się z zadaniami zleceńbiorców wyszczególnionymi w zakresach ich obowiązków, co było niezgodne z warunkami umowy. Uwagi NIK dotyczyły także braku mechanizmów, które zabezpieczyłyby przed niewypełnieniem kolejnego warunku umowy polegającego na zakazie wykonywania prac zleconych w godzinach służbowych. W trakcie kontroli ustalono, że w *GUS* podjęto działania w celu realizacji tego wniosku.

Wydane zostało Zarządzenie nr 62 Dyrektora Generalnego *GUS* z 4 listopada 2013 r. w sprawie przygotowania i realizacji umów cywilnoprawnych w Głównym Urzędzie Statystycznym regulujące m.in. kwestię sporządzania list płac odrębnie dla każdej umowy, w tym umowy zbiorowej. Wprowadzono również zasadę składania przez pracowników oświadczeń o wykonywaniu zadań wynikających z umowy poza służbowymi godzinami pracy. Ponadto pracownicy kierujący Zespołami podpisując umowy zlecenia lub o dzieło składają pisemne oświadczenia, że przedmiot umowy nie jest objęty zakresem obowiązków wynikających ze stosunku pracy. Pracownicy *GUS* realizujący umowy zlecenia i o dzieło nie powinni w swoich zakresach obowiązków mieć wymienionych czynności określonych w umowie.

Szczegółowe badanie, które przeprowadzono na próbie 12 umów zlecenia i o dzieło wykazało, że w przypadku jednej umowy¹⁴, podobnie jak w kontroli ubiegłorocznej, wbrew postanowieniom tej umowy, jej przedmiot pokrywał się z zakresami obowiązków wykonawców umowy. Wynikało to z faktu, że powyższe zakresy obowiązków nie zostały zmienione. Dyrektor Generalny *GUS* Anna Borowska poinformowała, że poleciła dokonanie aktualizacji zakresów obowiązków w terminie do 4 kwietnia 2014 r.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

NIK pozytywnie ocenia z punktu widzenia kryteriów legalności, celowości oraz rzetelności i gospodarności wydatkowanie środków budżetowych w części 58 w zakresie środków europejskich.

W ustawie budżetowej wydatki budżetu środków europejskich w części 58 zostały zaplanowane w kwocie 1 529,0 tys. zł. Plan został opracowany z uwzględnieniem przewidzianych do realizacji zadań, decyzji o zapewnieniu ich finansowania oraz innych czynników mających wpływ na jego rzetelność. W trakcie roku plan został zwiększony (z rezerw celowych) ośmioma decyzjami Ministra Finansów o 20 202,8 tys. zł, do kwoty 21 731,8 tys. zł. Zmiany były zgodne z wnioskami Ministra Rozwoju Regionalnego zaopiniowanymi przez dysponenta części.

¹⁴ Z/RC/12/DI/13 z dnia 13 czerwca 2013 r.

Prezes *GUS*, realizując uprawnienia dysponenta części budżetowej dokonał w 2013 r. zmian planu wydatków w części 58 (2 decyzje na łączną kwotę 809,9 tys. zł) polegających na przeniesieniu kwot pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach części i działu klasyfikacji wydatków. Zmiany zostały dokonane zgodnie z przepisami.

Wydatki zostały zrealizowane w kwocie 21 145,0 tys. zł, co stanowiło 97,3 % planu po zmianach. W porównaniu do 2012 r. wydatki były wyższe o 168,7%. Zostały one przeznaczone w całości na realizację projektu *SISP* w ramach *PO IG*. W układzie rodzajowym wydatki bieżące wyniosły 9 358,4 tys. zł (44,3%) a wydatki majątkowe 11 786,6 tys. zł (55,7%).

Wydatki *Centrali GUS* wyniosły 20 294,6 tys. zł, co stanowiło 97,7 % planu po zmianach i były wyższe o 157,9% w porównaniu z wydatkami w 2012 r.

Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-28UE dotyczącym wydatków *Centrali GUS* oraz łącznym sprawozdaniu Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w części 58, wynikające z planów limity wydatków, w tym na wynagrodzenia i pochodne, nie zostały przekroczone.

Zestawienie wydatków budżetu środków europejskich w 2013 r. zawarte zostało w załączniku nr 4 do informacji.

Szczegółowym badaniem objęto wydatki w łącznej kwocie 19 234,9 tys. zł (91,0% wydatków budżetu środków europejskich), z tego wydatki majątkowe w kwocie 11 786,6 tys. zł, wydatki na zakupy towarów i usług w kwocie 6 317,1 tys. zł oraz wydatki na szkolenia w kwocie 1 131,2 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem rzeczowym i finansowym projektu *SISP*. Szczegółowe badanie w zakresie kwalifikowalności, którym objęto wydatki w łącznej kwocie 22 720,5 tys. zł (z tego 19 234,9 tys. zł z budżetu środków europejskich i 3 485,6 tys. zł na współfinansowanie projektu), poniesione na realizację trzech umów zawartych z wykonawcami, w ramach jednego projektu wykazało, że zostały one poniesione zgodnie z kategoriami wydatków oraz w terminach wynikających z decyzji o dofinansowanie. Wykonawcy umów zostali wybrani w sposób zapewniający uczciwą konkurencję, przy zastosowaniu przepisów o zamówieniach publicznych. Wydatki zostały poniesione w okresie kwalifikowalności oraz rzetelnie udokumentowane. Zlecenia płatności przekazano do *BGK* w terminach określonych w harmonogramach płatności. Kwoty wskazane w zleceniach płatności oraz w poleceniach przelewu dokonywanych w ramach współfinansowania projektów były zgodne z kwotami dofinansowania określonymi w umowach oraz z kwotami wskazanymi w dokumentach księgowych. Zarówno kwoty płatności jak i zapłaty współfinansowania zostały uregulowane z zachowaniem terminów płatności wynikających z dokumentów księgowych.

2.3. Efekty rzeczowe realizacji wydatków

W części 58 w efekcie zrealizowania wydatków majątkowych w kwocie 16 351,7 tys. zł (w tym 11 786, 6 tys. zł z budżetu środków europejskich):

- w ramach wydatków na inwestycje: dokonano m.in. rozbudowy budynku *US* w Poznaniu na kwotę 3 938,1 tys. zł, przebudowy budynku magazynowo-garażowego na pomieszczenia biurowe w *US* Kielce na kwotę 175,0 tys. zł,
- w ramach wydatków na zakupy inwestycyjne: m. in. rozbudowano środowisko sprzętowo systemowe o elementy infrastruktury oraz oprogramowanie systemowe i narzędziowe dla projektu *SISP* (6 688,8 tys. zł), zakupiono sprzęt informatyczny dla rozbudowy Systemu Informacyjnego Intranet (1 339,1 tys. zł), centrale telefoniczne dla *US* w Gdańsku (75,4 tys. zł) i Kielcach (39,4 tys. zł), materiały i akcesoria do modernizacji sieci telefonicznej w budynku Centrum Informatyki Statystycznej – Zakład w Radomiu (49,8 tys. zł).

W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na 2013 r., dysponent części 58 był zobowiązany wskazać zmniejszenie planu wydatków na kwotę 5 700,0 tys. zł, w której znalazły się m.in. niezaangażowane środki dotyczące wydatków majątkowych na kwotę 2 803,0 tys. zł. Zrezygnowano m. in. z realizacji trzech zadań inwestycyjnych: wymiana Systemu Sygnalizacji Pożaru w gmachu *GUS* na kwotę 1 451,6 tys. zł, modernizacja oświetlenia ewakuacyjnego w ciągach komunikacyjnych w gmachu *GUS* na kwotę 646,1 tys. zł (*Centrala GUS*) oraz budowa miejsc parkingowych i modernizacja dróg wewnętrznych, placów i zieleni na kwotę 575,0 tys. zł (*US* w Warszawie). Nowym zadaniem, wprowadzonym do budżetu już po nowelizacji ustawy budżetowej była przebudowa budynku magazynowo – garażowego na pomieszczenia biurowe w *US* Kielce na kwotę 175,0 tys. zł.

W budżecie części 58 w układzie zadaniowym zostało ujętych sześć działań zgrupowanych w trzech podzadaniach, dwóch zadaniach i dwóch funkcjach państwa. Działania były realizowane przez 20 dysponentów III stopnia oraz instytucję gospodarki budżetowej.

Dla zapewnienia jednolitego sposobu planowania i rozliczania wydatków w układzie zadaniowym opracowane zostały *Zasady rozliczania wydatków w układzie zadaniowym*¹⁵, a także *Procedury gospodarki finansowej w GUS*¹⁶. W *Zasadach* określone zostały m.in. cele i założenia rozliczania wydatków w układzie zadaniowym oraz rodzaje zadań budżetowych. W *Procedurach* określono zasady planowania i wykonywania wydatków w układzie zadaniowym.

W ramach wynikającego z art. 175 ust. 1 pkt 4 *ufp* obowiązku nadzoru i kontroli skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów, dysponent części 58 zidentyfikował ryzyka¹⁷ w odniesieniu do celów zadań i poddał je analizie określając zagrożenia niewykonania zakładanych wartości mierników celów oraz działania minimalizujące te ryzyka, a także zorganizował system monitorowania wykonania zadań przez podległe jednostki statystyki publicznej.

Szczegółowe badanie pięciu działań¹⁸ pod względem prawidłowości określenia celów i mierników ich realizacji, rzetelności monitoringu mierników oraz prawidłowości dokonywania zmian w planie wykazało, że:

- cele i mierniki realizacji celów działań, zostały określone zgodnie z wymaganiami noty budżetowej,
- monitoring mierników prowadzony był na podstawie rzetelnych źródeł z jednostek statystycznych, a dane były aktualizowane w systemie kwartalnym,
- w trakcie roku budżetowego nie dokonywano uaktualnienia docelowej wartości mierników działań w wyniku wprowadzanych zmian w planie finansowym budżetu w układzie tradycyjnym, gdyż zmiany kwot z uwagi na skalę nie miały wpływu na docelową wartość tych mierników.

3. Sprawozdania

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych, a także zgodność kwot wydatków ujętych w sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym z ewidencją księgową.

Ustalono, że dysponent części 58 dokonywał kontroli sprawozdań jednostkowych będących podstawą sporządzenia łącznych sprawozdań budżetowych za 2013 r., zarówno pod względem formalno – rachunkowym, jak i merytorycznym. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w sprawozdaniu jednostkowym zapewniono prawidłową ich korektę (przez dysponenta trzeciego stopnia), jak również korektę sprawozdania łącznego. Dysponent części otrzymywał sprawozdania budżetowe od jednostek podległych w terminach określonych w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej (zwanym dalej *rozporządzeniem w sprawie sprawozdawczości*)¹⁹, z wyjątkiem sprawozdań rocznych Rb-BZ1. Łączne sprawozdania budżetowe przekazywano do właściwych odbiorców terminowo i w obowiązujących formach (elektronicznej i papierowej).

Nieterminowe przekazanie sprawozdań Rb-BZ1 przez 13, spośród 20, dysponentów środków budżetu państwa trzeciego stopnia (opóźnienie w stosunku do terminu wskazanego w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁰ wyniosło od 3 do 12 dni) i wynikało z mylnego ich poinformowania²¹, że termin składania sprawozdań za 2013 r. do dysponenta części budżetu 58 upływa w dniu 15 lutego 2014 r. Powyższe opóźnienia nie wpłynęły na terminowość sporządzenia i przekazania do Ministra Finansów sprawozdania łącznego.

¹⁵ Załącznik do zarządzenia wewnętrznego nr 3 Prezesa GUS z dnia 8 lutego 2013 r.

¹⁶ Załącznikiem do zarządzenia wewnętrznego nr 12 Prezesa GUS z dnia 29 marca 2013 roku.

¹⁷ Zgłoszone przez departamenty autorskie GUS, koordynujące poszczególne mierniki dla działania: 6.10.1.1 Departament Programowania i Koordynacji Badań, 6.10.1.2. Departament Informacji, 6.10.2.1. i 6.10.2.2. Departament Metodologii Standardów i Rejestrów, 11.4.2.1. i 11.4.2.4 Biuro Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

¹⁸ Działania: 6.10.1.1 Przygotowanie i realizacja badań statystycznych, 6.10.1.2. Udostępnianie i rozpowszechnianie wyników informacji statystycznych, 6.10.2.1. Prowadzenie rejestru TERYT, 6.10.2.2. Prowadzenie rejestru REGON, 11.4.2.1. Przygotowanie systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.

¹⁹ Rozporządzenie z dnia 3 lutego 2010 r. (Dz. U. Nr 20, poz. 103), uchylone z dniem 24 stycznia 2014 r.; Rozporządzenie z dnia 16 stycznia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 119).

²⁰ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

²¹ Pismo Departamentu Finansowo Księgowego GUS nr DFK-01-0680-6/2014 z 9 stycznia 2014 r.

Badanie poprawności ujęcia w każdym z łącznych rocznych sprawozdań²² wybranych losowo 10 pozycji z analogicznymi pozycjami ze wszystkich sprawozdań jednostkowych stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania łącznego wykazało, że dane zawarte w ww. sprawozdaniach jednostkowych zostały prawidłowo przeniesione do sprawozdań łącznych.

Kontrola, którą objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych *Centrali GUS*²³ wykazała, że sprawozdania te przedstawiają prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań w 2013 r. Zostały one sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

4. Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości, jak również mechanizmów kontroli zarządczej dotyczącej operacji gospodarczych.

Przyjęta w *Centrali GUS* dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości (polityka rachunkowości) została dostosowana do zmian wprowadzonych od 2012 r. w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²⁴. Dokumentacja była dostępna dla pracowników *Centrali GUS* i określono w niej – stosownie do standardów rachunkowości – stanowiska i zakresy obowiązków osób odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych czynności w ramach systemu rachunkowości, w tym kontroli funkcjonalnej. W trakcie kontroli została ona uzupełniona o brakujące informacje wymagane art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁵ (brak było podania lub odesłania użytkownika do szczegółowych instrukcji w zakresie algorytmów i parametrów, umożliwiających zweryfikowanie poprawności działania stosowanego programu komputerowego oraz do informacji dotyczących systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów).

Ustalono, że stosowany w *GUS* system księgowości komputerowej funkcjonował prawidłowo. Został zatwierdzony do stosowania przez Prezesa *GUS*, zapewnia m.in. kontrolę kompletności zapisów oraz ich poprawność, ciągłość numeracji zapisów w dziennikach częściowych, pozwala na zatwierdzanie na bieżąco zapisów księgowych, umożliwia udostępnienie ksiąg w postaci elektronicznej, data księgowania/zatwierdzania zapisów nadawana jest automatycznie bez możliwości modyfikacji.

Przegląd analityczny ksiąg rachunkowych oraz bezpośrednie badanie próby²⁶ dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych dotyczących wydatków w łącznej kwocie 25 974,9 tys. zł, tj. 34,5% wydatków *Centrali GUS* (z tego w kwocie 25 600,4 tys. zł wylosowanych metodą statystyczną oraz w kwocie 374,5 tys. zł dobranych w sposób celowy) w zakresie poprawności formalnej dowodów i dekretacji nie wykazały nieprawidłowości. Badanie wiarygodności zapisów księgowych, tj. prawidłowości ich ujęcia w urzędzeniach księgowych wykazało, że zostały one wprowadzone do ksiąg rachunkowych, zarówno księgi głównej, jak i ksiąg pomocniczych, prawidłowo. Zapisy były sprawdzalne, zostały ujęte w księgach w sposób trwały, systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych oraz z uwzględnieniem zasady chronologii zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym.

²² Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE, Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, Rb-BZ1 Roczne sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym.

²³ Rodzaje sprawozdań tożsame z wykazanymi w przypisie nr 20.

²⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 289.

²⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

²⁶ Losowania próby dokonano statystyczną metodą monetarną (MUS), tj. metodą polegającą na doborze elementów próby z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do ich wartości.

III. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa *GUS* przy piśmie z dnia 22 kwietnia 2014 r. Wnioski sformułowane w wystąpieniu pokontrolnym przedstawiono w podrozdziale I.3. Uwagi i wnioski. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne²⁷ Prezes Głównego Urzędu Statystycznego poinformował m. in., że *GUS* zapewni wydatkowanie środków finansowych po faktycznym zrealizowaniu zadania, a dyrektorzy komórek organizacyjnych *GUS* zostali zobowiązani do wzmocnienia kontroli i nadzoru nad realizacją umów finansowanych z budżetu państwa i środków unijnych oraz odbioru ich rezultatów zgodnie z postanowieniami tych umów. Ponadto przedstawił podjęte działania w celu rzetelnego dokumentowania postępowań o zamówienie publiczne.

²⁷ Pismo z 6 maja 2014 r., znak DFK-04-290-186/2014.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Część 58 Główny Urząd Statystyczny (ogółem), w tym:	11 540,0	4 257,0	3 990,9	34,6	93,7
1.1.	Dział 150 – Przetwórstwo przemysłowe	336,7	399,0	339,7	100,9	85,1
1.1.1.	Rozdział 15001 – Drukarnie	222,9	249,0	169,1	75,9	67,9
1.1.1.1.	§ 0840 – Wpływy ze sprzedaży wyrobów	204,5	245,0	162,2	79,3	66,2
1.1.2.	Rozdział 15093 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	113,8	150,0	170,6	149,9	113,7
1.1.2.1.	§ 0830 – Wpływy z usług	113,8	150,0	170,6	149,9	113,7
1.2.	Dział 720 – Informatyka	1 566,5	1 453,0	987,8	63,1	68,0
1.2.1.	Rozdział 72001 – Zakłady techniki obliczeniowej	52,4	25,0	45,1	86,1	180,4
1.2.1.1.	§ 0750 – Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek sekt. finan. publ. oraz umów o podobnym charakterze	35,4	20,0	29,2	82,5	146,0
1.2.2.	Rozdział 72002 – Inne jednostki usług informatycznych	345,3	16,0	12,1	3,5	75,6
1.2.2.1.	§ 0750 – Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek sekt. finan. publ. oraz umów o podobnym charakterze	4,5	5,0	4,7	104,4	94,0
1.2.3.	Rozdział 72093 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	1 168,8	1 412,0	930,6	79,6	65,9
1.2.3.1.	§ 0830 – Wpływy z usług	1 168,8	1 412,0	899,6	77,0	63,7
1.3.	Dział 750 – Administracja publiczna	9 636,8	2 405,0	2 663,4	27,6	110,7
1.3.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	397,4	342,0	440,0	110,7	128,7
1.3.1.1.	§ 0750 – Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek sekt. finan. publ. oraz umów o podobnym charakterze	80,2	90,0	78,5	97,9	87,2
1.3.1.2.	§ 0971 – Wpływy z różnych dochodów – finansowanie programów ze środków bezwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej	204,6	200,0	269,3	131,6	134,7
1.3.2.	Rozdział 75007 – Jednostki teren. podległe naczelnym organom administracji rządowej	2 401,8	482,0	507,7	21,1	105,3
1.3.2.1.	§ 0750 – Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek sekt. finan. publ. oraz umów o podobnym charakterze	259,3	279,0	223,7	86,3	80,2
1.3.2.2.	§ 0830 – Wpływy z usług	101,0	77,0	107,0	105,9	139,0
1.3.2.3.	§ 0840 – Wpływy ze sprzedaży wyrobów	71,0	109,0	55,2	77,7	50,6
1.3.2.4.	§ 0970 – Wpływy z różnych dochodów	964,2	17,0	101,1	10,5	594,7
1.3.3.	Rozdział 75056 – Spis powszechny i inne	5 018,9	0,0	14,4	0,3	0,0
1.3.4.	Rozdział 75093 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	1 817,6	1 564,0	1 695,4	93,3	108,4
1.3.4.1.	§ 0830 – Wpływy z usług	1 765,1	1 537,0	1 666,9	94,4	108,5
1.3.4.2.	§ 0840 – Wpływy ze sprzedaży wyrobów	52,3	27,0	28,4	54,3	105,2
1.3.5.	Rozdział 75095 – Pozostała działalność	1,1	17,0	5,9	536,4	34,7

¹ Ustawa budżetowa z 25 stycznia 2013 r.

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Załącznik 2. Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie		2012 r.	2013 r.			6:3	6:4	6:5			
			Wykonanie	Ustawa ¹	Budżet po zmianach	Wykonanie				7	8	9
				tys. zł								
1	2		3	4	5	6	7	8	9			
	Ogółem, część 58 Główny Urząd Statystyczny, w tym:		395 062,0	381 170,0	388 964,1	387 276,6	98,0	101,6	99,6			
1.	Dział 150 – Przetwórstwo przemysłowe		8 543,3	8 298,0	8 438,0	8 437,9	98,8	101,7	100,0			
1.1.	Rozdział 15001 – Drukarnie		8 543,3	8 298,0	8 438,0	8 437,9	98,8	101,7	100,0			
1.1.1.	§4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	5 773,2	5 851,0	5 751,5	5 751,5	99,6	98,3	100,0			
1.1.2.	§4210	Zakup materiałów i wyposażenia	511,4	356,6	363,8	363,8	71,1	102,0	100,0			
1.1.3.	§4270	Zakup usług remontowych	204,3	47,0	181,6	181,6	88,9	386,3	100,0			
2.	Dział 720 – Informatyka		182 527,6	177 141,0	179 281,3	178 972,5	98,1	101,0	99,8			
2.1.	Rozdział 72001 – Zakłady techniki obliczeniowej		22 489,8	21 174,0	22 213,7	21 991,5	97,8	103,9	99,0			
2.1.1.	§4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	12 322,7	12 472,0	12 273,3	12 273,2	99,6	98,4	100,0			
2.1.2.	§4210	Zakup materiałów i wyposażenia	522,8	200,0	414,9	413,4	79,1	206,7	99,6			
2.1.3.	§4300	Zakup usług pozostałych	4 081,3	3 673,0	3 945,5	3 889,2	95,3	105,9	98,6			
2.2.	Rozdział 72002 – Inne jednostki usług informatycznych		160 037,8	155 967,0	157 067,6	156 981,0	98,1	100,7	99,9			
2.2.1.	§4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	26 085,4	26 317,0	26 011,9	26 011,0	99,7	98,8	100,0			
2.2.2.	§4020	Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	91 417,6	87 953,0	87 769,6	87 767,6	96,0	99,8	100,0			
2.2.3.	§4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 143,0	644,6	839,3	837,9	73,3	130,0	99,8			
2.2.4.	§4260	Zakup energii elektrycznej	2 264,6	2 352,1	2 434,3	2 393,0	105,7	101,7	98,3			
2.2.5.	§4270	Zakup usług remontowych	356,2	126,0	221,6	215,3	60,4	170,9	97,2			
2.2.6.	§4300	Zakup usług pozostałych	1 126,3	880,3	1 041,2	1 029,7	91,4	117,0	98,9			
3.	Dział 750 – Administracja państwowa		203 982,1	195 711,0	201 224,8	199 846,2	98,0	102,1	99,3			
3.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej		68 196,5	78 827,0	73 321,3	72 785,4	106,7	92,3	99,3			
3.1.1.	§4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 110,7	2 884,0	3 373,9	3 367,8	108,3	116,8	99,8			
3.1.2.	§4020	Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	39 492,5	43 073,0	39 976,1	39 928,9	101,1	92,7	99,9			
3.1.3.	§4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 270,4	1 270,0	1 300,0	1 283,9	101,1	101,1	98,8			
3.1.4.	§4270	Zakup usług remontowych	361,7	1 380,0	1 127,8	1 069,1	295,6	77,5	94,8			
3.1.5.	§4300	Zakup usług pozostałych	2 537,8	2 283,2	2 290,8	2 264,3	89,2	99,2	98,8			
3.1.6.	§4420	Podróże służbowe zagraniczne	1 310,6	1 100,0	1 309,6	1 295,7	98,9	117,8	98,9			
3.2.	Rozdział 75007 – Jednostki terenowe podległe nacelnym i centralnym organom administracji rządowej		108 474,7	107 669,0	112 324,3	112 204,0	103,4	104,2	99,9			
3.2.1.	§4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	13 108,9	13 899,0	13 766,5	13 766,2	105,0	99,0	100,0			
3.2.2.	§4020	Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	60 065,9	59 711,0	61 156,1	61 153,6	101,8	102,4	100,0			
3.2.3.	§4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 672,5	579,0	1 029,3	1 025,5	61,3	177,1	99,6			
3.2.4.	§4260	Zakup energii elektrycznej	2 202,0	1 895,4	2 188,0	2 180,5	99,0	115,0	99,7			
3.2.5.	§4270	Zakup usług remontowych	1 687,6	724,6	869,5	861,8	51,1	118,9	99,1			
3.2.6.	§4300	Zakup usług pozostałych	1 388,6	938,2	1 553,1	1 521,9	109,6	162,2	98,0			
3.2.7.	§6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 226,9	4 137,0	4 137,0	4 127,7	127,9	99,8	99,8			
3.3.	Rozdział 75056 – Spis powszechny i inne		25 839,4	7 917,0	13 958,8	13 252,0	51,3	167,4	94,9			
3.3.1.	§3020	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	3 515,6	0,0	1 341,0	1 334,5	38,0	0,0	99,5			
3.3.2.	§4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 016,4	1 995,9	2 538,5	2 526,7	83,8	126,6	99,5			
3.3.3.	§4300	Zakup usług pozostałych	13 118,4	1 611,5	1 440,4	1 372,1	10,5	85,1	95,3			
3.4.	Rozdział 75079 – Pomoc zagraniczna		0,0	0,0	249,8	234,1	0,0	0,0	93,7			
3.5.	Rozdział 75095 – Pozostała działalność		1 407,5	1 298,0	1 370,6	1 370,6	97,4	105,6	100,0			
3.5.1.	§4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	901,0	901,0	901,0	901,0	100,0	100,0	100,0			
3.5.2.	§4210	Zakup materiałów i wyposażenia	80,7	15,0	60,3	60,3	74,7	402,1	100,0			
3.5.3.	§4270	Zakup usług remontowych	67,0	12,0	9,3	9,3	13,9	77,5	100,0			
3.5.4.	§4300	Zakup usług pozostałych	50,2	56,0	94,7	94,7	188,8	169,1	100,0			
4.	Dział 752 – Obrona narodowa		9,0	20,0	20,0	20,0	222,1	99,9	99,9			
4.1.	Rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne		9,0	20,0	20,0	20,0	222,1	99,9	99,9			

¹ Ustawa budżetowa znowelizowana 27 września 2013 r.

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.			Wykonanie 2013 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 **	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 **	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część 58 ogółem, według statusów zatrudnienia*:		6 168	270 942,0	3 660,6	6 112	272 690,4	3 718,0	101,6
01 – Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		1 757	65 208,7	3 092,8	1 756	67 047,1	3 181,8	102,9
02 – Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe		4	540,7	11 264,9	4	628,0	13 083,4	116,1
03 – Członkowie korpusu służby cywilnej		4 407	205 192,6	3 880,1	4 352	205 015,3	3 925,7	101,2
1.	Dział 150 – Przetwórstwo przemysłowe	116	6 194,9	4 450,4	116	6 186,7	4 444,4	99,9
1.1.	Rozdział 15001 – Drukarnie	116	6 194,9	4 450,4	116	6 186,7	4 444,4	99,9
01 – Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		116	6 194,9	4 450,4	116	6 186,7	4 444,4	99,9
2.	Dział 720 – Informatyka	3 375	139 448,9	3 443,2	3 297	137 252,3	3 469,1	100,8
2.1.	Rozdział 72001 – Zakłady techniki obliczeniowej	262	13 175,0	4 190,5	266	14 067,0	4 406,9	105,2
01 – Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		262	13 175,0	4 190,5	266	14 067,0	4 406,9	105,2
2.2.	Rozdział 72002 – Inne jednostki usług informatycznych	3 113	126 273,9	3 380,3	3 031	123 185,3	3 386,8	100,2
01 – Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		877	27 999,1	2 660,5	857	28 048,7	2 727,4	102,5
03 – Członkowie korpusu służby cywilnej		2 236	98 274,8	3 662,6	2 174	95 136,6	3 646,8	99,6
3.	Dział 750 – Administracja publiczna	2 677	125 298,2	3 900,5	2 699	129 251,4	3 990,7	102,3
3.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	829	45 740,1	4 597,9	829	47 480,8	4 772,9	103,8
01 – Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		69	2 775,1	3 351,5	68	2 939,3	3 602,10	107,5
02 – Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe		4	540,7	11 264,9	4	628,0	13 083,4	116,1
03 – Członkowie korpusu służby cywilnej		756	42 424,3	4 676,4	757	43 913,5	4 834,2	103,4
3.2.	Rozdział 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	1 824	78 548,7	3 588,7	1 846	80 802,4	3 647,6	101,6
01 – Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		409	14 097,2	2 872,3	425	14 837,2	2 909,3	101,3
03 – Członkowie korpusu służby cywilnej		1 415	64 451,5	3 795,7	1 421	65 965,2	3 868,5	101,9
3.3.	Rozdział 75095 – Pozostała działalność	24	967,4	3 359,1	24	968,2	3 361,8	100,1
01 – Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń		24	967,4	3 359,1	24	968,2	3 361,8	100,1

* Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

** Zgodnie z przepisami § 20 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych.

Załącznik 4. Wydatki budżetu środków europejskich

Lp.	Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹	Budżet	Wykonanie			
				po zmianach				
		tys. zł				%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Część 58 Główny Urząd Statystyczny (ogółem), z tego:	7 868,2	1 529,0	21 731,8	21 145,0	268,7	1 382,9	97,3
	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	7 868,2	1 529,0	21 731,8	21 145,0	268,7	1 382,9	97,3
1.	Dział 720 – Informatyka	0,0	0,0	950,0	850,3	0,0	0,0	89,5
1.1.	System Informatyczny Statystyki Publicznej	0,0	0,0	950,0	850,3	0,0	0,0	89,5
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	7 868,2	1 529,0	20 781,8	20 294,7	257,9	1 327,3	97,7
2.1.	System Informatyczny Statystyki Publicznej	7 868,2	1 529,0	20 781,8	20 294,7	257,9	1 327,3	97,7

¹ Ustawa budżetowa z 25 stycznia 2013 r.

Załącznik 5. Kalkulacja oceny ogólnej

Oceny wykonania budżetu części 58 Głównego Urzędu Statystycznego dokonano stosując kryteria³² oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2012 r.³³.

Dochody: Wielkości dochodów nie uwzględniono przy ustalaniu wartości G, gdyż zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa w części 58 planowanie i realizacja dochodów nie były objęte szczegółowym badaniem.

Wydatki (wydatki budżetu krajowego 387 276,6 tys. zł + wydatki budżetu środków europejskich 21 145,0 tys. zł):
408 421,6 tys. zł

Łączna kwota G: 408 421,6 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1,0000$

Nieprawidłowości w wydatkach:

- zapłacenie kwoty 79,6 tys. zł za niezrealizowane szkolenia, co było niezgodne z umową i stanowiło naruszenie art. 44 ust.3 pkt 1a,b *ufp* (tj. 0,02% wydatków ogółem).

Ocena częściowa wydatków: **pozytywna (5)**.

Wynik końcowy Wk: 5

Ocena końcowa: pozytywna.

³² <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

³³ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik 6. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
9. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
10. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
11. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej